

Jaana Rajakko

30.9.2005

SM015:00/2005

Sisäasiainministeriön asetuksen perustelumuistio

Sisäasiainministeriön asetus käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta

1. Asetuksen tavoite ja vaikutukset

Laki pelastustoimen laitteiden teknisistä vaatimuksista ja tuotteiden paloturvallisuudesta (562/1999), jota jäljempänä kutsutaan laitelaiksi, tuli voimaan 1.9.1999. Laitelaissa säädetään käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotöitä tekevien käsisammutinliikkeiden toiminnalle asetettavista vaatimuksista. 1.1.2004 voimaan tullessa pelastuslaissa (468/2003) säädetään rakennuksen omistajan ja haltijan velvoitteesta huolehtia siitä, että viranomaisten määräämät tai säädöksissä vaaditut sammutuslaitteet ovat toimintakunnossa sekä huollettu ja tarkastettu asianmukaisesti.

Tällä asetuksella tarkennetaan näitä säädöksiä ja niihin sisältyviä velvoitteita. Asetuksen tarkoituksena on varmistaa käsisammuttimien jatkuva toimintakunto sekä käsisammutinliikkeiden töiden asianmukaisuus. Tähän pyritään säätämällä vaatimuksia käsisammutinliikkeille ja niiden suorittamalle tarkastus- ja huoltotyölle sekä käsisammuttimien omistajien velvoitteelle huolehtia tarkastus- ja huoltotoiminnan toteuttamisesta määrävälein. Asetus on kumoutunutta määräystä lyhyempi, koska asetuksessa ei ole enää toistettu jo lakitasolla säädetyistä asioista esim. valvontaviranomaisista.

Käsisammuttimien tarkastusta ja huoltoa koskevia yhtenäisiä eurooppalaisia vaatimuksia tai standardeja ei ole vielä valmistunut. Eurooppalaisen standardin valmistelutyössä ei ole saavutettu riittävää yksimielisyyttä, joten työ on keskeytetty jo kahteen kertaan. Koska käsisammuttimet ovat painelaitesäädösten alaisia painelaitteita, on tarpeellista antaa kansalliset vaatimukset käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotoiminnalle.

Tämä asetus vastaa olennaisilta vaatimuksiltaan 1.12.2004 kumoutunutta sisäasiainministeriön määräystä käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta. Asetuksen tarkoituksena ei ole muuttaa nykyistä toimivaa järjestelmää, vaan uusia kumoutunut määräys asetukseksi. Asetuksella ei siksi ole näiltä osin merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Käsisammutinliikkeiden toiminnalle ei tällä asetuksella aseteta uusia nykyiseen järjestelmään verrattuna lisäkustannuksia tuovia vaatimuksia. Tarkastus- ja huoltotoimenpiteiden määrä säilyy entisenä, koska tarkastus- ja huoltovälit pysyvät ennallaan.

2. Yksityiskohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala

Asetus annetaan pelastuslain (468/2003) 22 §:n ja pelastustoimen laitteiden teknisistä vaatimuksista ja tuotteiden paloturvallisuudesta annetun lain (562/1999) 5 §:n nojalla. Asetus koskee rakennusten käsisammuttimia, jotka ovat viranomaisten määräämiä tai säädöksissä vaadittuja. Myös muut käsisammuttimet suositellaan tarkastettavaksi ja huollettavaksi tämän asetuksen mukaisesti.

Vesiliikenneasetuksessa (124/1997) säädetään, että liikkeellä olevassa moottorilla tai yli viiden metrin pituisessa purjeella varustetussa vesikulkuneuvossa on oltava hyväksytty käsisammutin, jos

Pelastusosasto

vesikulkuneuvossa on liekillä toimiva polttolaite, sisäkone tai yli 25 kilowatin perämoottori. Liikenne- ja viestintäministeriön valmisteilla olevassa valtioneuvoston asetuksessa tullaan viittaamaan tähän asetukseen säädettäessä tarkemmin, mikä on veneen hyväksytyt käsiammutin. Tällöin tämän asetuksen tarkastus- ja huoltovälit ovat sovellettavissa myös veneissä oleviin käsiammuttimiin. Vastaavanlainen käytäntö on ollut voimassa myös aikaisemmin. Vesiliikennettä koskevista rikkomuksista voidaan määrätä rikesakko valtioneuvoston asetuksen (610/1999) 13 d §:n mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäministeriön vastuualueeseen kuuluvat myös ajoneuvoissa olevat käsiammuttimet. Ajoneuvoissa vaadittu käsiammuttimien lukumäärä ja teholuokka perustuu ajoneuvotyyppiin ja sen käyttötarkoitukseen, joista on säädetty tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön säännöksissä.

Asetuksessa säädetään vähimmäisvaatimukset käsiammuttimien sekä tarkastus- ja huoltotoimia suorittaville käsiammutinliikkeille että tarkastus- ja huoltotyön sisällölle. Laitelain 16 §:n nojalla Turvatekniikan keskus voi antaa tarvittaessa asetuksen soveltamista yhtenäistäviä ohjeita.

2 § Määritelmiä

Määritelmillä on selkeytetty asetuksessa käytettävien keskeisten sanojen ja ilmaisuksen merkitystä. Tässä asetuksessa käsiammuttimella tarkoitetaan kannettavaa, käsin laukaistavaa sammutinta, jonka paino toimintakuntoisena on korkeintaan 20 kg. Käsiammuttimien käyttö- ja sammutusominaisuuksien sekä niihin tehtävien merkintöjen tulee olla voimassaolevan eurooppalaisen EN-3 standardisarjan tai muun vastaavan vaatimustasaisen standardin mukaisia. Käsiammuttimien ominaisuuksista on säädetty tarkemmin sisäasiainministeriön asetuksessa käsiammuttimista (790/2001). Standardien asettamien vaatimusten mukaan käsiammuttimessa on oltava sammutetta vähintään yksi kilogramma, käsiammutin tulee voida täyttää uudelleen ja käsiammuttimessa tulee olla venttiili, joka mahdollistaa sammuttevirran katkaisemisen.

Käsiammuttimien tarkastus- ja huoltotoimenpiteiden määritelmät ovat yhteneväiset kumoutuneen määräyksen kanssa. Asetuksen määritelmässä ei ole enää toistettu laitelain 5 §:n 2 momenttiin kirjattuja käsiammutinliikkeen ja käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön määritelmiä.

3 § Käsiammutinliikkeen ilmoitus toiminnanharjoittamisesta

Laitelain 5 §:n 2 momentin mukaisesti käsiammuttimien tarkastus- ja huoltotöitä saavat tehdä vain Turvatekniikan keskuksen rekisteröimät käsiammutinliikkeet. Rekisteröintiä ja valvontaa varten käsiammutinliikkeiden on tehtävä Turvatekniikan keskukselle ilmoitus toiminnan aloittamisesta. Ilmoituksessa on oltava asetuksessa säädetyt tiedot. Tällä hetkellä Turvatekniikan keskuksen rekisteröimiä käsiammutinliikkeitä on yli 300.

Laitelain 5 §:n 2 momentin mukaan ilmoituksen tulee sisältää tiedot toiminnan harjoittajasta, vastuuhenkilöstä, toiminnasta ja työvälineistä siten kuin pelastustoimesta vastaava ministeriö siitä tarkemmin määrää. Koska Turvatekniikan keskus ottaa vastaan käsiammutinliikkeen ilmoituksen toiminnanharjoittamisen aloittamisesta sekä myöntää käsiammutinliikkeen vastuuhenkilöiden pätevyystodistukset, ilmoitukseen ei ole tarvetta liittää pätevyystodistuksen jäljennöstä. Turvatekniikan keskus voi kuitenkin pyytää pätevyystodistuksen jäljennöksen liittämistä ilmoitukseen, jos ei muuten voida yksilöidä samanimisiä henkilöitä toisistaan. Käsiammutinliikkeenä toimivalta pelastuslaitokselta voidaan hyväksyä kokouspöytäkirja, josta käy ilmi määräys käsiammutinliikkeen perustamisesta.

Pelastusosasto

Verojäämätodistuksen avulla Turvatekniikan keskus voi arvioida käsisammutinliikkeen liikkeenhoidon asianmukaisuutta. Selvitys käsisammutinliikkeen työvälineistä ja mittalaitteista on vapaamuotoinen.

Turvatekniikan keskus pitää rekisteröimistään käsisammutinliikkeistä ja antamistaan pätevyystodistuksista julkista luetteloa laitelain 7 §:n nojalla. Luetteloihin merkitään liikkeen, liikkeen omistajan tai haltijan sekä vastuuhenkilöiden nimet ja yhteystiedot sekä rekisteröintipäivä.

Käsisammutinliikkeen ilmoitus toiminnanharjoittamisen aloittamisesta on voimassa viisi vuotta. Asetuksessa voimassaoloaika on sama kuin se on ollut kumoutuneessa määräyksessä. Jatkaessaan toimintaansa käsisammutinliikkeen on lähetettävä uusi, vapaamuotoinen ilmoitus toiminnan jatkumisesta Turvatekniikan keskukselle ennen luettelointikauden päättymistä. Toiminnan jatkamisilmoitus on niin ikään voimassa viisi vuotta kerrallaan.

Käsisammutinliikkeen on ilmoitettava toiminnassa tapahtuvista muutoksista kirjallisesti Turvatekniikan keskukselle. Asetuksessa toiminnassa tapahtuvien muutoksien ilmoitusvelvollisuuteen on nyt kirjattu selvä aikarajoitus aikaisemman ”viipymättä” termin sijasta. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat muutokset toiminnanharjoittamisen aloitusilmoitukseen liittyvissä tiedoissa. Käsisammutinliikkeen tulee ilmoittaa Turvatekniikan keskukselle myös liikkeen toiminnan lopettamisesta, jos toiminnan loppuminen tapahtuu kesken voimassa olevan luettelointikauden.

Jos käsisammutinliike toimii säännösten vastaisesti tai ei täytä sille asetettuja ehtoja, laitelain 10 §:n 4 momentin mukaan Turvatekniikan keskuksen on kehotettava sitä korjaamaan puute määräajassa. Jos puutetta ei korjata määräajassa, Turvatekniikan keskuksen on kiellettävä käsisammutinliikettä jatkamasta toimintaansa.

4 § Käsisammutinliikkeen vastuuhenkilö

Käsisammutinliikkeen on nimitettävä tarkastus- ja huoltotöitä varten vähintään yksi vastuuhenkilö. Laitelain 5 §:n 2 momentin mukaan vastuuhenkilön tulee olla asianomainen toiminnanharjoittaja tai liikkeen päätoimisessa palveluksessa oleva henkilö.

Käsisammutinliikkeen vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että tarkastus- ja huoltotöissä noudatetaan annettuja säännöksiä ja ohjeita. Käsisammutinliikkeen vastuuhenkilö vastaa siitä, että käsisammutinliikkeen tarkastus- ja huoltotöitä tekevät henkilöt ovat ammattitaitoisia ja saaneet riittävästi opastusta tehtäviinsä. Vastuuhenkilöllä tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia töiden ohjauksesta ja valvonnasta. Tarvittaessa käsisammutinliikkeen tulee nimetä useampi vastuuhenkilö. Suositeltavana käytäntönä voidaan pitää sitä, että käsisammutinliikkeellä on vähintään yksi vastuuhenkilö jokaista kiinteää huoltopaikkaa kohden.

5 § Vastuuhenkilön pätevyystodistus

Laitelain 5 §:n 3 momentin mukaan vastuuhenkilölle voidaan asettaa pätevyysvaatimuksia, jotka koskevat koulutusta, työkokemusta ja pätevyyden toteamiseksi järjestettävän kuulustelun suorittamista ja muita vastaavia seikkoja. Pätevyystodistusta varten vaaditaan hyväksytysti suoritettu käsisammuttimien huoltotutkiminto. Koska Turvatekniikan keskus myöntää pätevyystodistuksen pätevyysvaatimukset täyttävälle henkilölle, vahvistaa se myös kirjallisesti käsisammutinliikkeen vastuuhenkilön tutkintovaatimukset. Käsisammuttimien huoltotutkinnolla osoitetaan, että hakija tuntee käsisammuttimien tarkastusta ja huoltoa koskevat määräykset sekä osaa tarkastaa ja huoltaa käsisammuttimia. Itse tutkinnon

Pelastusosasto

järjestämisvastuu voi olla muualla kuin Turvatekniikan keskuksella. Nykyinen käsisammuttimien huoltotutkinto sisältää teoriakokeen ja erillisen näyttökokeen. Tällä hetkellä Suomen pelastusalan keskusliitto huolehtii käsisammuttimien huoltotutkinnon käytännön järjestelyistä sekä tutkinnon suorittamiseen valmentavan kurssin järjestämisestä.

Vastuuhenkilön pätevyystodistus on voimassa enintään viisi vuotta. Vastuuhenkilön rajoitetulla pätevyystodistuksen voimassaololla pyritään pitämään vastuuhenkilön tietämys ajantasaisena. Turvatekniikan keskus voi uusia pätevyystodistuksen ilman käsisammuttimien huoltotutkinnon uudelleen suorittamista. Tämä edellyttää, että henkilö on toiminut koko edellisen viisivuotiskauden käsisammutinliikkeen vastuuhenkilönä. Jos henkilö ei ole toiminut koko edellistä viisivuotiskautta käsisammutinliikkeessä, Turvatekniikan keskus voi edellyttää käsisammuttimien huoltotutkinnon osittaista tai kokonaan uudelleensuorittamista. Huoltotutkinnon uudelleensuorittaminen koskee pääasiassa niitä henkilöitä, jotka ovat suorittaneet vanhanmallisen huoltotutkinnon ennen vuotta 2000 ja jotka eivät ole toimineet yhtäjaksoisesti käsisammutinliikkeen vastuuhenkilönä huoltotutkinnon suorittamisesta lähtien.

6 § Huoltopaikka

Käsisammutinliikkeellä tulee olla vähintään yksi kiinteä huoltopaikka, jolla tarkoitetaan asianmukaisesti varustettua käsisammuttimien tarkastus- ja huoltopaikkaa. Tarkastus- ja huoltotyön asianmukainen suorittaminen sekä tekijän työturvallisuuteen liittyvät asiat määrittelevät huoltopaikalta vaadittavia ominaisuuksia. Laitelain 11 §:n mukaan valvontaviranomaisella eli Turvatekniikan keskuksella on valvontaa varten oikeus tarkastaa huoltopaikka.

Huoltopaikassa on oltava riittävän tehokas lämmitys ja ilmanvaihto. Käsisammuttimien huoltotilasta tulee erottaa erilliseksi, omaksi tilakseen sammutejauheen käsittelytila. Suositeltavaa olisi, että myös ponneaineiden käsittelytila erotetaan huoltotilasta omaksi tilakseen. Lisäksi on suositeltavaa, että nestemäisten sammuteiden käsittely ei tapahdu sammutejauheen käsittelytilassa. Sammutejauheen asianmukainen käsittely ja säilytys vaativat riittävän tilavan, lämpimän, kuivan ja alipaineistetun tilan. Kaasun kuten hiilidioksidin käsittely vaatii tuuletettavan tilan ja paikallispoiston käsittelypaikan kohdalle.

Ne käsisammutinliikkeet, joilla ei ole kumoutuneen määräyksen tai tämän asetuksen mukaista erillistä tilaa sammutejauheen käsittelylle, voivat tehdä vain niitä toimenpiteitä, joihin heillä on tilojensa puolesta edellytykset. Tarkastus- ja huoltotöitä, joissa käsitellään sammutejauhetta, ei ole tällöin mahdollista suorittaa asianmukaisesti.

Huoltopaikassa on oltava käsisammuttimien tarkastukseen ja huoltoon tarvittavat tarkoituksenmukaiset työkalut ja laitteet. Laitteet ja työvälineet on pidettävä asianmukaisessa ja hyvässä kunnossa. Huoltopaikka on pidettävä siistissä kunnossa eikä siellä saa säilyttää käsisammuttimien huoltoon kuulumatonta tavaraa.

Käsisammuttimen tarkastusautolla tarkoitetaan asianmukaisesti varustettua autossa sijaitsevaa käsisammuttimien huoltopaikkaa. Tarkastusautossa saa tehdä ainoastaan käsisammuttimien tarkastustöitä. Aikaisemmin tarkastusautolle on määritetty vaatimuksiksi, että sen tulee olla pakettiauto, jonka kantavuus on vähintään 525 kg ja yhtenäisen tavaratilan tilavuus on vähintään 3 m³.

Yleensä asiakkaan varaamissa tiloissa tehdään vain käsisammuttimien tarkastustöitä. Huoltoa varten käsisammuttimet kuljetetaan joko maahantuojuille tai käsisammutinliikkeen kiinteään huoltopaikkaan.

Varsinkin Pohjois-Suomen pitkät välimatkat kuitenkin edellyttävät, että käsisammuttimien huoltotoita on voitava tehdä muualla kuin vain käsisammutinliikkeen kiinteässä huoltopaikassa. Asiakkaan varaaman tilan tulee olla asianmukainen.

7 § Luettelo tarkastetuista ja huolletuista sammuttimista

Käsisammutinliikkeen tulee pitää luetteloa tarkastamistaan ja huoltamistaan käsisammuttimista. Luettelon tulee kattaa viimeksi kuluneet viisi vuotta. Laitelain 11 §:n mukaan valvontaviranomaisella eli Turvatekniikan keskuksella on valvontaa varten oikeus saada tarvittavia tietoja ja tarkastaa luettelo. Luettelossa on oltava asetuksessa säädetyt tiedot. Termi käsisammuttimen malli pitää sisällään käsisammuttimen merkki- ja tyyppitiedon. Luettelon avulla Turvatekniikan keskus voi jäljittää ja yksilöidä käsisammuttimelle tehdyt toimenpiteet ja niiden tekijät, jos sitä valvontaa varten tarvitaan.

Käsisammuttimiin sovelletaan painelaitteina kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä painelaitteista (938/1999) ja painelaiteturvallisuudesta (953/1999). Käsisammutin on rakenteeltaan ja käytöltään kuljetettavien painelaitteiden kaltainen laitekokonaisuus (953/1999 29 §). Käsisammuttimet tarkastetaan painelaitteina päätöksen (953/1999) 6 luvun mukaisesti. Määräaikaistarkastusväli määräytyy ADR:n mukaan ja se on käsisammuttimilla kymmenen vuotta. ADR on eurooppalainen sopimus vaarallisten aineiden tiekuljetuksista.

8 § Tarkastus- ja huoltotyö

Käsisammuttimien tarkastusta ja huoltoa koskevia yhtenäisiä eurooppalaisia vaatimuksia tai standardeja ei ole vielä valmistunut, joten on tarpeellista antaa kansallisia vaatimuksia tarkastus- ja huoltotyölle. Yleisperiaatteena on, että käsisammutinliikkeen on suoritettava tarkastus- ja huoltotoimet asianmukaisesti ja teknisesti pätevästi. Laitelain 16 §:n mukaan Turvatekniikan keskus voi tarvittaessa antaa yhtenäistäviä ohjeita esim. tarkastus- ja huoltotyön sisällöstä. Käsisammutinliikkeen vastuuhenkilön tutkintovaatimukseen on sisällytetty tiedot asianmukaisen tarkastus- ja huoltotyön sisällöstä.

Paineellisten käsisammuttimien asianmukaiseen tarkastukseen kuuluvat vähintään seuraavat toimenpiteet:

- painelaitesäädösten mukaisten merkintöjen tarkastus
- laukaisulaitteen ja sinetin silmämääräinen tarkastus
- sammutteen juoksevuuden varmistaminen
- painemittarin toiminnan tarkastus ja/tai paineen mittaaminen
- tarvittaessa käsisammuttimen punnitus
- letkun tarkastus
- käyttö- ja huoltoetikettien tarkastus ja uusiminen tarvittaessa
- säiliön ulkopuolinen tarkastus
- tarkastuslipukkeen kiinnittäminen

Paineettomien käsisammuttimien eli sisä- tai ulkopuolisella ponneainepullolla varustettujen käsisammuttimien asianmukaiseen tarkastukseen kuuluvat vähintään seuraavat toimenpiteet:

- painelaitesäädösten mukaisten merkintöjen tarkastus
- laukaisulaitteen puhdistus ja sinetin silmämääräinen tarkastus
- sammutteen juoksevuuden tarkastus
- ponneainepullon täytöksen oikeellisuuden varmistaminen punnitsemalla tai paineen mittaamalla

Pelastusosasto

- tiivisteiden tarkastus ja vaihto tarvittaessa
- letkun tarkastus
- käyttö- ja huoltoetikettien tarkastus ja uusiminen tarvittaessa
- säiliön ulkopuolinen tarkastus
- tarkastuslipukkeen kiinnittäminen

Käsisammuttimien asianmukaiseen huoltoon kuuluvat tarkastustoimenpiteiden lisäksi vähintään seuraavat toimenpiteet:

- sammutesäiliön silmämääräinen sisäpuolinen tarkastus
- sammutteen vaihto tai sammutusjauheen seulonta jauhekoneella
- sammutesäiliön tai ponneainepullon tiiveyden tarkastus
- sammutesäiliön tai ponneainepullon koeponnistus tarvittaessa
- huoltolipukkeen kiinnittäminen

Käsisammutinta tarkastettaessa ja huollettaessa on noudatettava kunkin sammutinmallin valmistajan tai maahantuojan kirjallisia tarkastus- ja huolto-ohjeita. Valmistajan ja maahantuojan julkaisemat ohjeet voivat olla muodossa, josta ne ovat tulostettavissa kirjalliseen muotoon. Valmistajien ja maahantuojien ohjeiden lisäksi on noudatettava käsisammuttimia koskevia säädöksiä.

Tarkastuksessa ja huollossa on käytettävä käsisammuttimen mallikohtaisia varaosia ja tarvikkeita sekä huoltoetiketissä mainittuja sammutteita ja ponneaineita.

9 § Käsisammuttimen tarkastusvälit

Säännöllisten tarkastusten tavoitteena on varmistaa käsisammuttimien jatkuva toimintakunto ja asianmukainen ylläpito. Vuoden välein tarkastettaviin käsisammuttimiin kuuluvat ne sammuttimet, jotka ovat alttiina käsisammuttimien toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille. Tällaisia tekijöitä ovat kosteus, tärinä, lämpötilan vaihtelu sekä alhainen lämpötila. Kuivissa ja tasalämpöisissä sisätiloissa olevat käsisammuttimet voidaan tarkastaa kahden vuoden välein.

Käsisammuttimet tulee kuitenkin tarkastaa useammin kuin tässä asetuksessa on säädetty, jos on aihetta epäillä käsisammuttimen toimintakuntoa esim. ilkeivallan takia. Jos käsisammuttimen omistajalla tai haltijalla ei ole tarkkaa tietoa käsisammuttimen sijoituspaikasta, käsisammutin on tarkastettava vuoden välein. Pelastuslain 22 §:n mukaan vastuu käsisammuttimien toimintakunnosta on niiden omistajalla tai haltijalla. Alueen pelastusviranomaisen voi pelastuslain 38 §:n mukaan määrätä käsisammuttimet tarkastettavaksi, jos palotarkastuksen yhteydessä ilmenee epäily käsisammuttimen toimintakunnosta.

Omistajan tai haltijan vastuulla on tarkastuttaa ja huollattaa käsisammuttimet käsisammutinliikkeessä. Käsisammuttimien omistaja tai haltija voi myös tehdä sopimuksen haluamansa käsisammutinliikkeen kanssa, jolloin käsisammutinliike huolehtii kohteen käsisammuttimien tarkastamisesta määräajoin sopimuksen mukaisesti.

Käsisammuttimen ensimmäisen tarkastuksen ajankohta lasketaan käsisammuttimeen merkitystä valmistusajankohdasta. Ensimmäisen tarkastuksen ajankohta määräytyy normaalien tarkastusvälien mukaisesti riippuen käsisammuttimen sijoituspaikasta. Kumoutuneessa määräyksessä ensimmäisen tarkastuksen ajankohdan määrittämisessä ei ollut otettu huomioon käsisammuttimen sijoituspaikan vaikutusta.

Pelastusosasto

10 § Käsisammuttimen huoltoväli

Käsisammuttimille tehdään huolto aina käytön jälkeen tai kun tarkastus antaa siihen aihetta. Yleensä huolto tehdään valmistajan tai maahantuojan ohjeissa mainituin huoltovälein. Tässä pykälässä on annettu enimmäishuoltovälit erilaisille käsisammutintyypeille.

Käsisammuttimet on jaettu kahteen huoltoväliluokkaan: nestesammuttimiin ja muihin käsisammuttimiin. Yleisimmät käsisammutintyypit ovat jauhesammuttimet, nestesammuttimet ja hiilidioksidisammuttimet. Nestesammuttimia ovat muun muassa kaikki vesipohjaiset käsisammuttimet kuten vaahto- ja kalvosammuttimet. Karkealla kahtiajaolla on tarkoitus varmistaa, että mahdolliset markkinoilla olevat tai markkinoille tulevat muut käsisammutintyypit (clean agent) eivät jää huoltovelvoitteen ulkopuolelle.

11 § Tarkastus- ja huoltolipukkeet

Käsisammuttimen tarkastuksen ja huollon jälkeen käsisammuttimeen on kiinnitettävä merkintä suoritetusta toimenpiteestä. Merkintätapana käytetään tarramenetelmällä kiinnitettäviä tarkastus- ja huoltolipukkeita. Tarkastus- ja huoltolipukkeissa on oltava asetuksessa säädetyt tiedot. Aikaisemmin on säädetty myös tarkastus- ja huoltolipukkeen mallista mutta mallia tärkeämpää on lipukkeiden samanlainen tietosisältö. Tarkastus- ja huoltolipukkeiden tietosisällön vaatimuksiin ei ole tullut muutoksia.

Käsisammuttimen tarkastuksen ja huollon ajankohta pitää ilmoittaa päivämäärän tarkkuudella. Tämä vaatimus edesauttaa tarvittaessa käsisammuttimen tietojen löytymistä luettelosta. Seuraavan tarkastuksen ajankohdaksi riittää merkintä kuukauden tarkkuudella. Käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotyön suorittaneiden henkilöiden nimikirjoitukset ovat usein epäselviä ja jälkeensä vaikeasti luettavia, joten on sallittua, että tarkastus- ja huoltolipukkeeseen painetaan käsisammutinliikkeen nimen ja osoitteen lisäksi myös tarkastus- tai huoltotyön suorittajan nimi.

Tarkastus- ja huoltolipukkeiden on oltava merkintöineen ympäristön olosuhteet kestäviä eli niiden tulee kestää kosteutta, valoa, lämpötilan vaihteluita ja kulumista. Tarkastus- ja huoltolipukkeiden tulee olla selkeitä ja helposti havaittavia. Lipukkeet on kiinnitettävä käsisammuttimeen niin, etteivät ne peitä käsisammuttimen käyttö- ja huoltoetikettejä ja niin, että näkyvillä on vain viimeisimmät tarkastus- ja huoltolipukkeet. Vanha lipuke on poistettava käsisammuttimesta, jos uusi vastaava lipuke ei peitä alle jäävää lipuketta kokonaan. Suositeltavaa on, että vanha lipuke poistetaan ennen uuden vastaavan lipukkeen kiinnittämistä. Lipukkeen materiaalin tulisi olla sellainen, ettei lipuketarraa voi poistaa sammuttimesta ehjänä.

12 § Voimaantulo

Asetus tulee voimaan 1.12.2005.

13 § Siirtymäsäännökset

Sisäasiainministeriön 8 päivänä marraskuuta 1999 antama määräys käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta on kumoutunut 30.11.2004. Turvatekniikan keskus ei ole käsitellyt uusia käsisammutinliikkeiden ilmoituksia 1.12.2004 jälkeen. Turvatekniikan keskus on saanut käsisammutinliikkeiltä lukuisia ilmoituksia toiminnan aloittamisesta mutta uusia liikkeitä ei ole

Pelastusosasto

rekisteröity eikä merkitty laitelain 7 §:n mukaiseen luetteloon. Jotta laitelain mukainen käsiammutinliikkeiden rekisteri saadaan ajan tasalle, on vanhojen käsiammutinliikkeiden tehtävä ilmoitus toiminnan jatkumisesta 30.11.2006 mennessä, vaikka viiden vuoden luettelokausi olisikin kesken.

Turvatekniikan keskus käsittelee tämän asetuksen tullessa voimaan 1.12.2004 jälkeen heille saapuneet käsiammutinliikkeiden ilmoitukset toiminnan aloittamisesta ja lähettää uusille käsiammutinliikkeille ilmoituksesta vahvistuksen. Näiden uusien liikkeiden ei tarvitse tehdä uutta ilmoitusta toiminnanharjoittamisen aloittamisesta, ellei ilmoituksessa mainituissa asioissa ole tapahtunut muutoksia.

Aikaisemmat Turvatekniikan keskuksen antamat käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön pätevyystodistukset vastaavat tämän asetuksen pätevyystodistusta. Kaikkien pätevyystodistusten uusimista koskee se, mitä on tässä asetuksessa säädetty.